

Ook in Duitsland is de politie bang voor racismeverwijten. En dus tandeloos

Posted on 27 juni 2020 by Willy Hemelrijk

In Stuttgart heeft een ongedefinieerde groep relschoppers vorige week tijdens een uitgaansavond het stadscentrum kort en klein geslagen en winkels geplunderd. De Duitse politie kon het geweld niet intomen. Wie politieagenten omvormt tot heilsoldaten, riskeert daarmee echter het faillissement van de rechtsstaat en verliest het recht om het land nog langer te besturen, schrijven **Josef Kraus** en **Richard Drexl**. De vertaling is van **Willy Hemelrijk**.

Ongeveer vijfhonderd jongeren, naar het schijnt allerlei kleine groepen binnen het Stuttgartse uitgaansleven, hebben tijdens ongekend hevige rellen het centrum van Stuttgart deels in puin gelegd. Ze hebben winkels geplunderd, politiewagens beschadigd en massaal de politie belaagd. Aanleiding was een drugscontrole, waarbij in het centrum van de stad een 17-jarige jongen werd staande gehouden. De vraag dringt zich nu op hoe dit zo uit de hand heeft kunnen lopen, want de politie was vanaf het begin al met ruim honderd man aanwezig.

Natuurlijk heeft de politie een zware taak en een lastige uitgangspositie, en natuurlijk verdient elke individuele diender respect, maar de vraag is toch: 'Hoe heeft dit kunnen gebeuren?' En ook: 'Waarom kon/wilde/mocht de politie niet doortastender ingrijpen?'

In de deelstaat Baden-Württemberg, waarvan Stuttgart de hoofdstad is, heeft de politie, net als elders, de taak om voor het individu en de gemeenschap gevaren af te weren die het recht op fysieke integriteit, het eigendomsrecht en de openbare veiligheid en orde bedreigen. 'Daarbij moet de politie binnen de grenzen van de wet de maatregelen nemen die zij nodig acht om haar taken zorgvuldig uit te voeren.'

Driehonderd agenten

Dus waarom hebben de zeker driehonderd opgetrommelde politieagenten (onder wie ongeveer honderd uit omliggende plaatsen en dertig van de federale politie) geen krachtige maatregelen getroffen om hun taak te vervullen? Daarmee zouden ze toch volledig in hun recht hebben gestaan?

Uit de beelden blijkt dat politieagenten ongenadig werden aangevallen, maar nauwelijks weerstand boden. Hun verdedigingsmiddelen schoten hopeloos te kort. Alleen door zich in groepjes op te stellen wisten ze zich staande te houden tijdens de aanvallen van de meute. Toch was er voor elke hooligan één agent op de been, en dat schijnt een voor de politie heel gunstige verhouding te zijn.

Waarom geen krachtiger politieoptreden?

Wetshandhavers kunnen wapenstokken gebruiken en zo nodig waterkanonnen en vuurwapens inzetten. Tasers zijn in Duitsland tot nu toe alleen bij surveillanten in de deelstaten Hessen en Rijnland-Palts in gebruik. En binnenkort ook in Saarland. In vijf andere deelstaten (Beieren, Berlijn, Brandenburg, Bremen en Noordrijn-Westfalen) lopen momenteel proeven met de taser.

Dus waarom deze rel nou juist in Stuttgart, in die gezapige metropool van Baden-Württemberg? Wat heeft daar het leven van de agenten nog moeilijker gemaakt dan het sowieso al bijna altijd is, ook in andere deelstaten? Was het weifelende optreden van de politie misschien een teken voor het gespuis om tot ongebreideld geweld over te gaan?

Overal in Duitsland wordt de politie in bepaalde kringen als het even kan als racistisch weggezet (bijvoorbeeld door SPD-voorzitter Saskia Esken).

Zwarte Donderdag

De rellen van vorige week doen denken aan 'Zwarte Donderdag', 30 september 2010. Bij een grote demonstratie tegen nieuwbouwplannen in Stuttgart raakten toen politieagenten en demonstranten gewond. De politie kreeg uiteindelijk heftige verwijten over zich heen vanwege het gebruik van waterkanonnen.

De toenmalige voorzitter van de politiebond wilde wel wedden dat waterkanonnen in Baden-Württemberg nooit meer gebruikt zouden worden. Hij heeft die weddenschap voorlopig gewonnen, maar ten koste van de openbare veiligheid.

Brave politie

Dan rijst al snel het vermoeden dat de hoogste politieke kringen omwille van de lieve mediavrede overal en altijd een de-escalerende, brave politietactiek voorschrijven. In die richting wijzen ook de antwoorden van het ministerie van Binnenlandse Zaken in Stuttgart op onze vraag: 'Waarom heeft de politie eigenlijk geen waterkanonnen ingezet?'

Reactie van het ministerie van Binnenlandse Zaken: 'De escalatie van de gebeurtenissen in Stuttgart was voor de politie niet voorspelbaar. Daarom waren er op korte termijn geen waterkanonnen beschikbaar.'

Volgende vraag: 'Waarom heeft de politie dan geen waarschuwingsschoten gelost?' Reactie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken: 'Waarschuwingsschoten zijn een van de laatste redmiddelen voordat daadwerkelijk gebruik wordt gemaakt van een vuurwapen. Gelukkig was dit vanwege het afgewogen en de-escalerende gedrag van alle ingezette politieagenten uiteindelijk niet nodig.'

Politiek debat maakt politie onzeker

Pardon? Zijn er geen waterkanonnen beschikbaar in de hoofdstad van Baden-Württemberg?

En: waarschuwingsschoten waren niet nodig? Heeft het politieke debat de politie dan zo onzeker gemaakt dat zij de haar ten dienste staande wapens niet meer doelgericht durft in te zetten op momenten dat dat nodig is?

Moeten de agenten extra voorzichtig zijn wanneer het om relschoppers met een migratieachtergrond gaat, zodat de racismekaart niet getrokken wordt?

Waarom werd er niet gedreigd met de inzet van vuurwapens? Dat kan toch gewoon wanneer er gevaar voor lijf en leden is?

Waarom wordt er geen waarschuwingsschot gelost wanneer een straatbende plunderend rondtrekt? Waar gaat dat heen wanneer de politie eigendomsrechten van burgers verwaarloost en liever rekening houdt met politieke richtlijnen en de zo gevreesde kritische berichten in de media?

De winkeliers hebben belasting betaald en moeten werkeloos toezien hoe hun zaak wordt leeggeroofd. Mogen agenten zelfs als er plunderingen gaande zijn hun dienstwapen niet trekken? Het Ministerie van Binnenlandse Zaken in Stuttgart vindt blijkbaar van niet.

Hetze tegen de politie

Toch waren de verantwoordelijke politici deze keer duidelijk in hun woordkeuze: Bondspresident Steinmeier veroordeelde de ongeregeldheden in het weekend en koos de kant van de politieagenten. Bondskanselier Merkel noemde de rellen 'afschuwelijk'.

Maar in de weken daarvoor hielden zij zich stil. Naar aanleiding van het politiegeweld in de VS, dat geenszins model staat voor de Duitse situatie, had de Duitse politie wel een steuntje in de rug kunnen gebruiken en had de politiek zich vierkant achter het politieapparaat moeten plaatsen. Al veel eerder hadden politici zich openlijk tegen de hetze moeten keren die de politie al weken treft.

Duitse media en delen van de politiek zijn uit op het ontmantelen van het politieapparaat in Duitsland. Een stortvloed aan nieuwe voorschriften en beschuldigingen daalt op de politie neer, en die begrijpt niet meer wat haar taken en bevoegdheden zijn.

De staat heeft natuurlijk als belangrijkste taak de veiligheid van zijn burgers te

waarborgen. Het monopolie op geweld is ondeelbaar. Een regering die dat laat lopen, verliest het vertrouwen van de kiezers. Wie politieagenten omvormt tot heilsoldaten, riskeert daarmee het faillissement van de rechtsstaat en verliest het recht om het land nog langer te besturen.

Eerder gepubliceerd op www.tichyseinblick.de